

"Se tunne. MiG-21 pilotti sai käydä joskus melko korkealla. Siellä, stratosfäärissä, näkee jo maapallon pyöreiden, ja yläpuolella on vain ääretön, tummapuhuva, päättymätön avaruus." **Kalevi Kumpulainen**

S E P P O Y L Ö N E N

E L Ä M Ä N

silmukat

Elämän silmukat

Seppo Ylönen

Elämän silmukat

Kannen kuva: Karjalan lennoston Karlston Hävittäjälentolaivue 31:n yliluutnantti Kalevi Kumpulainen ohjaamovalmiudessa valmiina lähtöön kun käsky käy.

© 2011 Seppo Ylönen

Päällys ja taitto: Books on Demand GmbH

Kustantaja: Books on Demand GmbH, Helsinki, Suomi

Valmistaja: Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-498-895-7

Sisällys

Lukijalle	7
Nuoruus	9
Kohetaanks läntti kotrassille mantti?	12
Musiikkiharrastus	13
Kouvolaan	15
Kärpänen puraisee	19
Ensitapaaminen	26
Lentoupseerikurssi 28	28
Vänrikki Kumpulainen	35
Avioliitto	38
Lentokadettikurssi 45	42
Vakinaiseksi	47
Lapset	54
Idän puhuri	62
Vieraille maille	68
Tehokasta koulutusta	73
Vapaa-ajanvietto	83
Takaisin kotiin	89
Karjalan Lennoston historia	92
Hävittäjät saapuvat Rissalaan	97
Huolto	102
Tehtävät vaihtuvat	107
Sotakorkeakoulu	112
Kauhavalle	116
Silmänä ja korvana	118
Millainen mies?	121
Eläkkeelle	130
Politiikkaa ja luottamustoimia	137
Harrastukset	141
Kirgiisikilta Utissa 8.5.2009	148

Veikko ”Vexi” Tähtinen – everstiluutnantti	161
Osmo ”Osi” Kopponen – everstiluutnantti	165
Pentti ”Pena” Teulahti – everstiluutnantti	170
Lauri ”Lare” Karjalainen – majuri	197
Sairaudet	207
Paluu	213
Liitteitä	227
Ilmavoimien käytössä olleet MiG -koneet	227
Kalevi Kumpulaisen lentämät Ilmavoimien koneet:	231
Mach-nopeus	232
Stratosfääri	233
Ilmavoimien jääkiekkjoukkueet	233
Kalevi Kumpulaisen luottamustoimet ja -tehtävät sekä kunniamerkit ja ansiomitalit:	234
Perustajakirgiisit:	235
Kirgiisit:	237
Kirgiisikillan poisnukkuneet jäsenet (tammikuu 2010)	238
Laulut	239

Lukijalle

Kesälomalla heinäkuussa 2008 pelasin Yleisradion toimittaja Pekka Lapin kanssa tennistä Kuhmoisten kunnan Pihlajakosken kyläkentällä. Kesken kiivaan pelin Pekka kysäisi:

”Tunnetkos sinä sitä Kumpulaisen Kalevia? Me teimme hänestä joskus nauhoituksen Ylen arkistoon.”

”En tunne. Pitäisikö tuntea?”

”Kyllä kannattaa tutustua.”

Keskustelimme hetken Kalevin persoonasta ja saavutuksista. Pelin päätyttyä Pekka antoi yhteystiedot. Vielä samana iltana, joka oli perjantai-ilta, soitin Kaleville ja ehdotin tapaamista. Kaleville sopi ”heti huomenna lauantaina”. Tuleva yö muutti kaikki ennakkosuunnitelmat.

Kiitos nykyiselle lääketieteelle, sillä oli muutamasta minuutista kiinni, etten olisi Kalevia koskaan tavannut.

Olen viimeiset vuodet työstänyt yhdessä Kalevin kanssa ja Kalevin ehdoilla alun perin muutaman sivun lehtijutuksi suunniteltua artikkelia. Ilman hänen terävää ja äärettömän, joskus jopa kiusallisen tarkkaa muistiaan ja Kalevin täydellistä kotimuseota tarkkoine arkistoineen, kansioineen, mappeineen ja negatiiveineen kymmenien vuosien ajalta en tätä itselleni aika-ajoin vaikeaa kirjain- ja sanasolmua olisi pystynyt koskaan availemaan.

Melkoisen nöyränä täytyy tunnustaa, että onneksi aloitimme projektin, ensin tunnustellen ja pikkuhiljaa edeten, loppuvaiheessa tahtia hieman kiristäen ja kiihdyttäen.

Kalevin ikääntyvät mutta mainiot ystävät usean vuosikymmenen ajalta ovat jo hiukan harmaantuneet, mutta he ovat tulleet hienosti nuorukaisten innolla mukaan hankkeeseen. He ovat olleet valmiina auttamaan kaikin tavoin käynnistettyä kirjaprojektia.

Hyvin paljon asioita ja tapahtumia perustuu muistikuviiin. Kun tarkkaavainen lukija löytää joitain pieniä asiavirheitä, ne ovat täysin tahattomia. Kirjoittaja ei ole ammatiltaan lentäjä, kaiken olen kirjoittanut

maallikkona. Paljon on pitänyt opiskella uutta ja kysellä kyllästymiseen saakka pikkudetaljeja asiat tarkasti osaavilta. Tarkistella ja vielä kerran uudelleen tarkistaa.

Tämän kirjan tarkoitus on olla kunnianosoitus everstiluutnantti Kalevi Mikael Kumpulaiselle sekä hänen omaisilleen, palvelustovereilleen ja siviiliystävillään. Olen käyttänyt Kalevi Kumpulaisesta nimeä Kalevi nuoruudesta aina lentäjänuran alkuun saakka. Sitten nimi vaihtui Carlokseksi, ja eläkkeelle jäämisen jälkeen palataan taas takaisin Kaleviin.

Pyyteettömästä avustanne lämmin Iso kiitos Kirgiisikillan publikaanille, MiG-hävittäjälentäjä everstiluutnantti Veikko ”Vexi” Tähtiselle, MiG-hävittäjälentäjä everstiluutnantti Matti ”J” Eroselle, MiG-hävittäjälentäjä everstiluutnantti Osmo ”Osi” Kopposelle, MiG-hävittäjälentäjä Pentti ”Pena” Teulahdelle, Kirgiisikillan kynämiehelle, MiG-hävittäjälentäjä majuri Lauri-Kalevi ”Lare” Karjalaiselle, MiG-21-tarkastaja kapteeni Timo ”Timppa” Lehtiölle, MiG-hävittäjälentäjä Jouko Kuroselle, teknillisen joukkueen johtajalle tarkastaja Martti ”Retu” Hiltuselle, MiG-hävittäjälentäjä majuri (nyk. everstiluutnantti) Heikki Lahtelalle, MiG-meisselimestari Aarne Heiskaselle, Hornet-lentäjä everstiluutnantti Heikki Kumpulaiselle, Utin Jääkäriyrykmentille ja Karjalan Lennostolle.

Kalevin lapset, Mia ja Mika Kumpulainen, kiitos Teille.

Kiitokset myös niille, joiden nimeä ei ole tässä mainittu.

Lopuksi sydänlämpöinen halauksenkestävä kiitos vaimolleni, rouva Merja Ylöselle. Hän on jaksanut uupumatta kestää puolisonsa poissaoloja koko tämän kirja-prosessin ajan.

Kuhmoisisten Kökkölässä ja Koivunokassa sekä Vantaan Havukoskella 2008–2011.

Seppo Ylönen

Nuoruus

Toisistaan tietämättä Valkealassa syntynyt ja nuoruutensa viettänyt Elna Adelaide Ahvenainen ja viitasaarelainen Aukusti Kumpulainen ajautuivat 1930-luvulla samaan työpaikkaan, Kuhmoisten kunnalliskotiin. Elna nimitettiin kunnalliskodin johtajattareksi ja Aukusti tilanhoitajaksi. Kunnalliskodissa oli runsaasti asukkaita, viljelyksiä ja oma navetta, joten töitä riitti varhaisesta aamusta iltamyöhään.

Rakastuminen verotti luonnollisesti oman aikansa. Elna ja August kihloutuivat ja solmivat myöhemmin avioliiton. Heitä siunattiin lopulta yhdellä lapsella. Potra poikavauva pöllähti maailmaan 20.5.1937. Pappi kastoi hänet Kalevi Mikaeliksi.

Ylpeät vanhemmat 24.06.1937. Isä Aukusti ja äiti Elna sylissään juuri Kalevi Mikaelin nimen saanut potra poikavauva

”Vanhemmat tekivät erittäin pitkiä ja väsyttäviä päiviä. Heillä oli he-rätys viideltä joka aamu. Nukkumaan menimme myös aikaisin, muu-ten eivät vanhemmat olisi jaksaneet keskeytymätöntä seitsemän päivän työviikkoa”, kertoo Kalevi yli 70 vuotta myöhemmin.

”Asunto oli pieni, mutta lämpöä ja huolenpitoa riitti. Minun hoitami-seeni osallistuivat innolla myös muu talonväki, ainakin kolme Hiljaa, Forsinius, Salminen ja Suoja.”

Kunnalliskodin alue muodostui usean rakennuksen kokonaisuudesta: varsinainen päärakennus, jyrkällä graniittijalustalla seisova tuhatneliöi-nen vankka hirsirakennus, mielisairaalaosasto, Tupila tuberkuloosipo-tilaita varten, navettarakennus, jossa oli myös hevostalli, tallin porstua, sikala, kolme aittaa sekä Päijänteen rannalla suuri pyykkitupa.

Loppuvuodesta 1939 sodan uhka voimistui, joten isä-Aukusti sai 10.10.1939 komennuksen Lahteen ylimääräisiin kertausharjoituksiin. Lahden Kan-sanopistolle ja seurojentalolle kerääntyi yli 950 miestä. Heistä muodostet-tiin erillinen jalkaväkipataljoona VIII/KT-Pr. Ensimmäisen komppanian miehet olivat etupäässä kuhmoislaisia, pääosa siviilikampeissa, joillakin yllään vain pikkutakki, suorat housut ja jaloissa kesäkengät, vaikka talvi oli tulossa. Köyhällä Suomella ei ollut varaa antaa asiallisia talvivarus-teita kokardia, tuntolevyä ja kaasunaamaria lukuun ottamatta. Vasta rintamalla alkoi toimia Puolustusvoimien varustetäydennys.

Äiti jäi vajaan kolmivuotiaan pojan kanssa huolehtimaan kunnallisko-din päivittäisistä töistä. Niitä riitti, aivan tuskaksi saakka, koska miehet olivat rintamalla.

”Neuvostoliittolaiset koneet pommittivat Lahtea, ja annettiin Kuhmoi-sissakin muutaman kerran ilmahälytys.”

”Kunnalliskodin perustukset olivat järeää graniittia, ja kellarikerrok-sen ikkunat peiteltiin vanerilevyillä ja suurilla lumikasoilla. Olimme turvassa.”

Kun hälytys ulvahti, hoitajat ohjasivat mummot, papat ja koko muun talonväen suojaan. Kellarissa istuttiin hiirenhiljaa, kunnes vaara ohi -merkki ilmoitti tilanteen palanneen normaaliksi. Nämä pienen pojan mielestä jännittävät muistot ovat jääneet tarkasti Kalevin mieleen.

Viestimies Kumpulainen haavoittui käteen 15. joulukuuta 1939 pohjoisella rintamalla Lapissa ja joutui Vaasaan sotasairaalaan. Käsi parani ennalleen, eikä haavoittumisesta ollut myöhemmin haittaa.

Toisen kerran Aukusti haavoittui saatuaan kranaatin sirpaleen selkään. Vammat olivat onneksi pieniä, ja muutaman päivän Kuhmoisissa vietyyn toipumisloman jälkeen sotatouhut jatkuivat.

Vuodet kuluivat pihaleikeissä. Jo varsin pienenä Kalevinkin oli osallistuttava kunnalliskodin yhteisiin töihin. Kesäisin Kalevi oli heinäpellolla haravakoneen kuljettajana, tappimiehenä, ja syksyllä apupoikana sadon ja juurikkaiden korjuutoissa.

Kansakoulun ensimmäiselle luokalle meno syksyllä 1944 oli täynnä ennen kokematonta jännitystä. Ensimmäisenä koulupäivänä äiti saatteli pienen pojan koulun pihalle.

Kunnalliskodin naapurissa oli Suutolan talo. Taloon muutti vuonna 1946 monilapsinen Hynderin perhe. Kaksoiset Kirsti ja Veikko olivat Kalevia kolme päivää nuorempia. Heistä tuli Kalevin luokkakavereita sekä saman koulupolun tallaajia.

Myös vapaa-ajan leikit olivat yhteisiä. Kunnalliskodin suuri halkoliiteri oli kesäisin lähes tyhjä, joten vahvoihin kattohirsiin oli helppo pujotella tarzanköydet.

”Meistä tuli aika hyviä kiipeilijöitä ja köysissä roikkujia. Kirsti oli Jane, minä olin Tarzan ja Veikko Tarzanin poika”, kertoo Kalevi leikkejä.

Kohetaanks läntti kotrassille mantti?

Kauniina kesäpäivänä kunnalliskodin alueella hyörivät pikkupojat, Kalevi etunenässä, potivat tekemisen puutetta. Lopulta pojat innostuivat rakentamaan Päijänteen rantapenkereeseen, savisen pellon alalaitaan, kotimaisen korsun. Isä-Aukusti oli kertoillut sotilaiden vaatimattomista ja pienistä korsuista, joten oppinsa saaneet pojat tyytyivät noin kahden neliömetrin majaan.

”Nurkkaan väkästelimme muutamista vanhoista tiilistä ja aikansa palvelleesta ruostuneesta rautalevystä hellan. Jonkinmoinen savutorvikin saatiin rustailtua katon läpi ulkoilmoihin”, valottaa Kalevi jälkeinpäin.

Korsussa harrastettiin kaikkea mahdollista. Joskus leikit karkasivat ilman ennakkovaroitusta lapsilta ankarasti kielletylle alueelle.

”Korsun lähellä oli ruusupensaita, joista taitettiin oksia. Lehtevät oksat laitettiin korsun piipun päälle kuivumaan. Koska kamiinassa oli hyvä veto, lehdet kuivahtivat hetkessä käyttökelpoisiksi. Rutikuivat kessuainekset murskattiin käsin murusiksi ja näistä roippeista käärittiin perisuomalaisia sätkiä. Oppi oli saatu aikuisilta miehiltä ja isommilta pojilta”, paljastaa Kalevi lapsuusajan kepposia. Nyt, tekojen jo vanhettua.

Uusi hieno savukelaji sai arvoisensa nimen. Pojat ristivät sen hienosti ’Rosacceeksi’, maallisempi nimi oli matrassi.

”Sätkänpoltto piti salata äärimmäisen tarkasti, joten opettelimme kontinkielen.” ”Kohetaanks läntti kotrassille mantti?” kajahteli pihassa, kunnes vihiä saanut äiti-Elna sammutti sätkät.

Musiikkiharrastus

Kunnalliskotiin oli hankittu asukkaiden iloksi urkuharmoni. Isä-Aukusti hallitsi sujuvasti nuotit. Hän opasti pientä Kalevia virsien soittosaloihin. Vanha koraalikirja nökötti telineessä Kalevin tihrustellessa perin kummallisia merkkejä. Isä ohjasti hapuilevia käsiä jalkojen polkiessa samalla painetta harmonin palkeisiin. Kalevin jalat eivät vielä kunnolla ylettyneet polkimille.

Kuhmoisten seurakunnan kanttori harrasti sivubisneksenään pianojen välitystä. Hän sai ylipuhutuksi Aukustin ja Elnan ostamaan ”ainoalle mutta selkeästi musikaaliselle pojalleen” mustan pianon. Hankinta oli kaikin puolin onnistunut, ja Kalevi alkoi viihtyä entistä enemmän soittimen ääressä, mutta vain silloin, kun hän halusi tai muut ulkoiset harrastukset eivät harrastusta haitanneet. Raskaasti poljettavan hieman epävireisen urkuharmonin jälkeen pianolla soittaminen oli lasten leikkiä. Yhtä kevyttä ja helppoa kuin heinänteko helteellä.

”Pianonsoitonopettaja, yläkoulun oppilaiden sivistäjä Marja Viikkala oli sitkeä ja varsin kärsivällinen soiton saloja availeva henkilö”, kiittelee Kalevi ensimmäistä musiikinopettajaansa. ”Kun en ollut mikään Beethoven. En varsinkaan.”

Nuorelle musikantille pianotunneille meno oli joskus perin työlästä ja jopa hieman vastenmielistä. Soittotunnille meno saattoi unohtua kokonaan, kun matkalla yhytti jonkun hyvän kaverin. Yhdessä kehiteltiin uusia ja huomattavasti mielenkiintoisempia puuhasteluja.

Kunnalliskodissa asui myös vaikeasti invalidisoitunut vanhaherra Kalle Kuittinen. Vaikka hän joutui kulkiessaan käyttämään kainalosauvoja, oli hän edelleen varsin puuhakas askareissaan ja pikku-Kalevia kohtaan ylen ystävällinen asukki. Kallella oli siihen aikaan kaksi hieman omanlaatuista harrastusta: valokuvaus ja kessutupakan kasvatus. Kalle kehitteli kessupilvitupakan valmistamisesta pienen lisäbisneksen. Kalevi auttoi kilttiä ja aina ystävällistä Kallea kessun hakkuussa ja tupakoiden käärimisessä.

”Kalle lainasi kesällä 1947 minulle 6 x 9 senttimetrisiä kuvia ottavan kameransa, kun lähdin isän ja äidin kanssa kesälomamatkalle Viitasaa-
relle. Siitä hetkestä voi sanoa alkaneen minun valokuvausharrastukseni”,
kertailee Kalevi vanhoja lapsuudenmuistojaan.

Kuittisella oli asuinhuoneessaan pieni pahviseinillä vuorattu ke-
hittämö, pimeä huone, jossa hän kehitti filmit ja valmisteli liuoksissa
mustavalkovalokuvat.

”Hän otti minut, valokuvauksesta innostuneen nuoren mutta intoa
puhkuvan pojanklopin, oppipojakseen”, kiittelee Kalevi vuosikymmen-
ten takaista valokuvauksen saloihin johdattanutta opettajaansa. ”Hy-
vin pian, taisi olla jo seuraavana jouluna, joulupukki toi minulle oman,
pitkään himoitsemani kameran.”

Kouvolaan

Neljän kansakouluvuoden kuluttua tuli eteen vakava valinnan paikka. Lähtekö Kalevi oppikouluun, ja jos lähtee niin minne?

”Kuhmoisissa ei ollut oppikoulua. Useimmat lähtivät Jämsään tai Lahteen, minulle järjestyi paikka Kouvolaan. Siihen vaikutti suuresti se, että enoni oli kuollut ja hänen leskensä ja poikansa asuivat Kouvolassa.”

”Serkkuni Tyko piti itsestään selvänä asiana, että majoitun heille. Heillä oli tilaakin ylen runsaasti, keittiö ja yksi huone. Totta kai Kouvolaan, olihan se paljon mukavampi asua sukulaisten luona – ja ilmeisesti isälle ja äidille rahallisesti hieman edullisempaa”, muistelee Kalevi lämmöllä.

Sota oli jättänyt jälkensä lähtemättömät arpena Kalevi Kumpulaisen serkkupoikaan Tykoon.

”Parikymppisenä nuorukaisena hän joutui jättämään koulunsa kesken, kävi Reserviupseerikoulun Niinisalossa ja sai johtoonsa kiväärijoukkueen jatkosodan loppuvuosina. Ylioppilas hänestä tuli vasta sodan päätyttyä. Muistan elävästi, kuinka hän huusi unissaan. Tyko kävi uudelleen ja uudelleen läpi raskaita taisteluja sekä palvelustovereiden haavoittumisia ja kaatumisia, vaikka sodan päättymisestä oli kulunut jo neljä vuotta. Sodasta jäi Tyko-serkulle elinikäiset arvet”, kertoo Kalevi.

Tuleva lentäjä-ässä jatkaa: ”Kotosalla ollessaan Tyko yritti pitää kurissa nuorta kuhmoislaista koulupoikaa, vaihtelevalla menestyksellä.”

Kaikesta oli jatkuva pula, mutta serkun luona lämpöä ja rakkautta riitti nuorelle pojalle. Vuonna 1948 elettiin Suomessa edelleen varsin raskaita sodanjälkeisiä aikoja. Sotakorvaukset painoivat päälle, joten kaikesta maallisesta mammonasta oli huutava pula. Onneksi opinahjo, Kouvolan Lyseo, oli parin kilometrin päässä.

Lyseon toiselle luokalle siirtyminen tiesi Kaleville myös ensimmäistä ulkomaan kielivalintaa.

”Valitsin englannin”, Kalevi sanoo sen aikaisella oppilaan varmuudella.

Samalle luokalle, II A:lle, ilmestyi muiden mukana hieman ujo kouvolaalainen nuorukainen, Matti Juhani Eronen. Pikkuhiljaa Kalevin ja

Matin ystävyys syveni kaveruusasteelle. Eroset asuivat toisella puolella Kouvolan kauppala, joten iltatapaamiset jäivät vähiin, kunnes Eroset muuttivat lähemmäksi Tykon taloa, Tornimäkeen.

Kalevin oli helppo polkaista Väinöläntieltä Hietamäentielle tapaamaan kaveria. Matin isällä oli asunnon yhteydessä sekatarvarakauppa, jossa nuoren miehen oli mukava tehdä mielikuvaostoksia, koska käteisvarat olivat perin niukat.

”Polkupyörä oli tuolloin yleisin kulkuneuvo, joten mustat Jaguarit kiidättivät meidät kouluun ja takaisin. Iltaisin pyöräilimme usein muihin seikkailuihin. Varsin pian huomasimme, että meitä yhdisti valokuvausharrastus. Tämä lähensi meitä entisestään”, kertoo Kalevi teini-iän muistoja.

Kalevi innostui kesälomalla Kuhmoisissa kitaransoitosta. Se oli sillä selvä juttu. Isä-Aukusti hankki taloon kitaran. Isän kitarahankinta oli Kaleville maailman luonnollisin asia. Rahallinen panostus soittimeen ja siitä myöhemmin saatu taloudellinen hyöty ei ollut Aukustille suinkaan hänen elämänsä huonoin sijoitus.

Omaehtoinen soitto-opiskelu tuotti nopeasti melko lupaavaa vastakaikua ja tuloksia. Kalevi valittiin kitaristiksi Kouvolan kauppalan seurakunnan nuoriso-orkesteriin. Kun piano ja kitara olivat jo jotenkuten hallinnassa, soitinvalikoimaa täytyi luonnollisesti laajentaa, jos vain isä-Aukusti suostuisi hellittämään kukkaronnyörejä. Näin uskomattomiin, melko vähän lyseon opetusvaatimuksiin liittyviin aatoksiin oli Kalevi päätenyt musiikin tempaistessa miehen terveen järjen ajatuksenkulun uusiin ulottuvuuksiin.

”Isä-Aukusti joutui jälleen kerran hölläämään kukkaronnyörejä. Musikaaliseksi osoittautuneelle pojalle oli vihdoinkin aika hankkia uusi soitin. Yksi soitin lisää muutenkin jo runsaaseen valikoimaan. Nyt oli vuorossa klarinetti”, kiittelee Kalevi isäänsä.

Klarinetti oli vasta-alkajalle melko vaativa soitin. Kalevi opetteli ensimmäiset nuotit itse itseään opettaen. Jatko-opintoja helpotti suuresti ammattitaitoisen opettajan antamat soittotunnit. Kouvolan musiikkiopistossa opetti puhallinsoittoa Kouvolan varuskunnan

Lukioikäinen Kalevi Kumpulainen aloittaa yhdessä ystävänsä Matti J. Erosen kanssa ilmailuharrastuksen Inkeröisten Ilmailukerhossa. Siellä miehenalku menettää sydämensä ilmailulle. Kesällä 1957 lentäjän urasta haaveilevat ystävykset aloittavat Ilmavoimien ohjaajakurssin Kauhavalla. Tie taivasiin on auki.

Vuosina 1968–1971 Kalevi opiskelee Sotakorkeakoulussa. Osaavana ja työhön-sä motivoituneena ihmisenä Kalevi etenee nopeasti urallaan. Puolustusvoimien ylipäällikkö, Tasavallan Presidentti Urho Kekkonen nimitti Kalevi Kumpulaisen puolustusvoimien vänrikin virkaan vuonna 1960 ja hän myönsi myös eron puolustusvoimien everstiluutnantin virasta vuonna 1980.

Lentäjän ammatti vie Kalevin mielenkiintoisiin tehtäviin aina Kirgisiaan saakka. Matkalaukkuelämä on raskasta sekä Kaleville että kotona odottavalle perheelle. Perheen asuinpaikka vaihtuu usein Kalevi-isän työtehtävien mukaan. Jatkuva ikävä on hyväksyttävä osaksi elämää. Vaikka ilmojen vapaus Kaleville paljon merkitseekin, perhe on hänelle kaikkein tärkein. 30 vuoden aktiivilentäjäuran jälkeen Kalevi jää eläkkeelle vuonna 1980.

Toimielias Kalevi ei jää lepäämään laakereilleen edes eläkepäivillään, vaan päivät ovat täynnä toimintaa: politiikkaa, luottamustoimia, ilmakehuusta ja metsästystä. Kirpaisevista menetyksistään ja vastoinkäymisistään huolimatta rikkaan elämän elänyt Kalevi on edelleen kiitollinen optimisti.

Elämän silmukat kertoo Kalevi Kumpulaisen elämäntarinan Kuhmoisten kunnalliskodista värikkäiden vaiheiden kautta takaisin Kuhmoisiin, rakkaalle Kökkölän tilalle. Seppo Ylösen kirjoittama elämäkerta kertoo tunnetun lentäjän kokemuk-sista ja hänen elämänsä tärkeimmistä hetkistä. Se on kunnianosoitus eversti-luutnantti Kalevi Kumpulaiselle, hänen läheisilleen, palvelustovereilleen ja ystävilleen.

”Pitkäaikainen ystäväni Carlo oli lentäjien parasta A-luokkaa, hyvä ja innostava kouluttaja sekä esimerkillinen perheenisä.” – Jouko Kuronen

ISBN: 978-952-498-895-7

www.bod.fi

